

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 596/2023-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave (predtým Krajského súdu v Trnave) v konaní sp. zn. TT-44Sa/29/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave, pôvodne Krajského súdu v Trnave, v konaní sp. zn. TT - 44Sa/29/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. TT-44Sa/29/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 400 eur**, ktoré **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej „listina“) postupom správneho súdu, ktorému žiada prikázať konať bez zbytočných prietáhov s tým, že jej bude priznané finančné zadostučinenie 3 100 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa správnou žalobou z októbra 2020 proti žalovanému colnému úradu domáha ochrany proti kontrolným nákupom v jej prevádzke v auguste a septembri 2020. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v januári 2021. Krajský súd uzneseniami z januára a februára 2021 zamietol návrhy sťažovateľky na odkladný účinok žaloby. K vyjadreniu žalovaného sa sťažovateľka vyjadrila v marci 2021. Po urgencii sťažovateľky z októbra 2021 krajský súd uznesením z decembra 2021 konanie o žalobe zastavil. Proti tomu podala sťažovateľka v januári 2022 kasačnú sťažnosť, ktorá bola Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“) predložená v júni 2022 a o ktorej NSS uznesením z októbra 2022 rozhodol tak, že uznesenie krajského súdu zrušil. Vec bola v decembri 2022 vrátená krajskému súdu, z ktorého výkon súdnictva prešiel na Správny súd v Bratislave. V júni 2023 bola vec sťažovateľky pridelená novej sudkyňi, no ďalšie úkony zo strany súdu neboli vykonané.

III.

3. Podľa sťažovateľky k prieskumom v konaní krajského súdu došlo v dôsledku toho, že hoci skutočnosti odôvodňujúce zastavenie konania mu boli známe už na začiatku roka 2021, o zastavení rozhodol až v decembri 2021. I toto rozhodnutie však bolo nesprávne, čo ju viedlo k podaniu kasačnej sťažnosti, ktorá bola predložená NSS až po takmer pol roku od jej podania. Sťažovateľka zdôrazňuje, že správny súd po vrátení veci znova nekoná, čo vedie k tomu, že konanie trvá už tri roky. Sťažovateľka zdôrazňuje, že konanie o jej žalobe nie je právne či skutkovo náročné a k predĺženiu konania nijak neprispela. Napokon sťažovateľka odkazmi na stanovisko českého najvyššieho súdu odôvodňuje výšku žiadaného finančného zadosťučinenia.

4. Správny súd poukázal na to, že naň od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z troch krajských súdov, z ktorých prevzal 5 766 nerozhodnutých vecí. Následne zrekapituloval vykonané úkony s tým, že ide o skutkovo a právne zložitú vec, ktorú nová sudkyňa musí naštudovať. Upozornil na to, že z celkového počtu 44 má obsadených 29 miest sudcov, z ktorých je len 25 aktívnych.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľku (II. ÚS 32/02).

6. Konanie, v ktorom sa sťažovateľka domáha ochrany proti kontrolným nákupom v jej prevádzke, patrí medzi konania, ktoré síce nepatria do štandardnej agendy správneho súdnictva, z toho však nemožno vyvodiť, že by vec bola či už skutkovo alebo právne osobitne zložitá. Nič na tom nemení ani názor správneho súdu, ktorý na to bez ďalšieho odkazuje vo svojom vyjadrení, pričom osobitne nie je zrejmé, aký konkrétny skutkový alebo právny aspekt bránil v doterajšom priebehu konania postupovať rýchlejšie a efektívnejšie. Vo vzťahu k druhému kritériu je nutné konštatovať, že k predĺženiu konania sťažovateľka žiadnym spôsobom neprispela.

7. K priesťahom tak došlo výlučne v dôsledku postupu správneho súdu. Od podania žaloby v októbri 2020 do zastavenia konania v decembri 2021 uplynul viac než rok, pričom na poslednú aktivitu správneho súdu v marci 2021 nadviazala urgencia sťažovateľky z novembra 2021. Po zrušení uznesenia krajského súdu v októbri 2022 nedošlo z jeho strany k žiadnym úkonom až do podania ústavnej sťažnosti. Procesný postup správneho súdu, ktorý bol sprevádzaný jeho nečinnosťou v trvaní približne dvoch rokov, tak vôbec nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovelé a vyslovené, že postupom správneho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny s tým, že mu bolo prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov.

8. K tvrdeniam o personálnej poddimenzovanosti a zaťažnosti správneho súdu treba uviesť, že systémové zlyhania správy súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a nezbavujú štát zodpovednosti za priesťahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin priesťahov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k priesťahom v konaní došlo a odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľky.

9. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľky bol postup správneho súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľky a postup súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 1 400 eur s tým, že vo zvyšnej časti jej návrhu nebolo vyhovelé.

V.

10. Zistené porušenie ústavného práva sťažovateľky odôvodňuje, aby jej správny súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením a ktorých výška 530,86 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 208,67 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52 eur) predstavuje sumu 442,38 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty v sume 88,48 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu